

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Brně rozhodl samosoudcem Mgr. Filipem Skřivanem ve věci

žalobců: a) T. D., nar. X
b) M. D., nar. X
c) D. D., nar. X, všichni st. příslušnost X
pobytem X

proti
žalovanému: **Ministerstvo vnitra**
sídlem Nad Štolou 936/3, Praha 7

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 29. 12. 2021, č. j. OAM-1021/ZA-ZA10-K01-2021,

takto:

- I. Žaloba se zamítá.
- II. Žalobci nemají právo na náhradu nákladů řízení.
- III. Žalovanému se nepřiznává náhrada nákladů řízení.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci

1. Žalovaný napadeným rozhodnutím zamítl žádost žalobců (žalobkyně a jejích nezletilých dětí) o udělení mezinárodní ochrany jako zjevně nedůvodnou dle § 16 odst. 2 zákona č. 325/1999 Sb., o azylu (dále jen „zákon o azylu“). Konstatoval, že žalobci jsou státními příslušníky Moldavské republiky, která se ve smyslu § 2 vyhlášky ministerstva vnitra č.

328/2015 Sb., kterou se provádí zákon o azylu a zákon o dočasné ochraně cizinců, považuje, s výjimkou Podněstří, za bezpečnou zemi původu. Žalobci přitom neprokázali, že v případě jejich problémů v zemi původu (ekonomické problémy a potíže partnera žalobkyně a), řízení v jeho věci sp. zn. 22 Az 4/2022) nelze Moldavskou republiku za bezpečnou zemi považovat a není možné využít ochrany kompetentních státních orgánů.

II. Obsah žaloby

2. Proti napadenému rozhodnutí podali žalobci včasnou žalobu. Namítají, že domněnka o označení určité země původu jako bezpečné, je vyvratitelná. Žalovaný musí v každém jednotlivém případě zkoumat, zda lze ve vztahu k dotyčnému žadateli danou zemi považovat za bezpečnou. V případě žalobců tomu tak není. Žalovaný neshromáždil dostatek aktuálních a relevantních podkladů pro vydání rozhodnutí. Ve svém rozhodnutí pracuje pouze s jednou zprávou, která je příliš obecná a nereflextuje individuální důvody, které uváděla žalobkyně a) ve správním řízení. Nadto byla žalovaným vypracována pro účely zařazení Moldávie na seznam bezpečných zemí původu, nikoliv pro účely individuálního posouzení žádosti.
3. Ačkoliv v případě bezpečné země původu leží větší část důkazního břemene na žadateli, neznamená to, že by žalovaný mohl rezignovat na shromáždění přesných a aktuálních informací o zemi původu z různých zdrojů. To však žalovaný neučinil a nezjistil proto dostatečně skutkový stav.
4. Žalobkyně a) uvedla, že v zemi původu čelí problémům v důsledku politické činnosti jejího partnera.
5. Žalovaný odkazuje na existenci nástrojů ochrany v zemi původu, nijak se však nezabývá tím, jak jsou tyto nástroje účinné v praxi. Takové formální posouzení neodpovídá požadavkům judikatury Nejvyššího správního soudu. Žalobci se ohrazují také proti tvrzení žalovaného, že žádost podali účelově s cílem legalizace pobytu. Žalobci proto navrhuji, aby krajský soud napadené rozhodnutí zrušil a věc vrátil žalovanému k dalšímu řízení.
6. V žalobě žalobci rovněž požádali o přiznání odkladného účinku.

III. Vyjádření žalovaného

7. Dle žalovaného je žádost žalobců podaná čistě účelově z důvodu legalizace jejich dalšího pobytu na území, jelikož žalobkyně a) dle vlastního vyjádření měla ve vlasti pouze ekonomické potíže. Žalobkyně a) vůbec nezmínila, že by se tvrzené potíže jejího partnera žalobců jakkoliv dotýkaly. Žalovaný proto navrhuje, aby soud žalobu jako nedůvodnou zamítl.
8. Jelikož vyjádření žalovaného pouze parafrázuje obsah napadeného rozhodnutí, nepovažoval krajský soud za nezbytné, aby byli žalobci s jeho obsahem před vydáním rozhodnutí seznámeni.

IV. Posouzení věci krajským soudem

9. Žaloba byla podána včas (§ 72 odst. 1 s. ř. s.), osobou k tomu oprávněnou (§ 65 odst. 1 s. ř. s.). Žaloba je přípustná (zejména § 65, § 68 a § 70 s. ř. s.). Za splnění podmínek § 51 s. ř. s. rozhodl soud bez jednání.

10. Žaloba **není** důvodná.
11. Podle § 2 odst. 1 písm. k) zákona o azylu se pro účely tohoto zákona rozumí bezpečnou zemí původu *stát, jehož je cizinec státním občanem, nebo v případě osoby bez státního občanství stát posledního trvalého bydliště, kde:*
- 1. obecně a soustavně nedochází k pronásledování, mučení nebo nelidskému nebo ponižujícímu zacházení nebo trestům a k hrozbě z důvodu svévolného násilí v případě mezinárodního nebo vnitřního ozbrojeného konfliktu,*
 - 2. který jeho občané nebo osoby bez státního občanství neopouštějí z důvodů uvedených v § 12 nebo § 14a,*
 - 3. který ratifikoval a dodržuje mezinárodní smlouvy o lidských právech a základních svobodách, včetně norem týkajících se účinných opravných prostředků, a*
 - 4. který umožňuje činnost právníkům osobám, které dohlíží nad stavem dodržování lidských práv.*
12. Podle § 16 odst. 2 zákona o azylu se jako zjevně nedůvodná zamítne žádost o udělení mezinárodní ochrany, *jestliže žadatel o udělení mezinárodní ochrany přichází ze státu, který ČR považuje za bezpečnou zemi původu, neprokáže-li žadatel o udělení mezinárodní ochrany, že v jeho případě tento stát za takovou zemi považovat nelze.* V souladu s § 16 odst. 3 zákona o azylu platí, že pokud jsou tu předpoklady pro zamítnutí žádosti o udělení mezinárodní ochrany pro zjevnou nedůvodnost, neposuzuje se, zda žadatel o udělení mezinárodní ochrany splňuje důvody pro udělení azylu podle § 13 a 14 nebo doplňkové ochrany podle § 14b. Jsou-li tu předpoklady pro zamítnutí žádosti o udělení mezinárodní ochrany pro zjevnou nedůvodnost podle § 16 odst. 2, rovněž se *neposuzuje, zda žadatel o udělení mezinárodní ochrany neuvádí skutečnosti svědčící o tom, že by mohl být vystaven pronásledování z důvodů uvedených v § 12 nebo že mu hrozí vážná újma podle § 14a.* Podle § 86 odst. 4 zákona o azylu stanoví ministerstvo vyhláškou seznam bezpečných zemí původu, bezpečných třetích zemí a evropských bezpečných třetích zemí; seznamy zemí stanovené vyhláškou ministerstvo přezkoumá nejméně jedenkrát v kalendářním roce.
13. Základem vnitrostátní úpravy konceptu bezpečných zemí původu je směrnice č. 2013/32/EU ze dne 26. června 2013 o společných řízeních pro přiznávání a odnímání statusu mezinárodní ochrany („procedurální směrnice“). Ta v bodu 40 své preambule uvádí, že *pokud lze třetí zemi pokládat za bezpečnou zemi původu, měly by mít členské státy možnost označit ji za bezpečnou a vycházet z domněnky, že je pro daného žadatele bezpečná, pokud žadatel neprokáže opak.* Z bodu 46 preambule vyplývá, že členské státy se mohou rozhodnout, zda budou posuzovat bezpečnost země původu případ od případu nebo označí země jako bezpečné přijetím seznamu těchto zemí. ČR zvolila druhou z těchto variant (viz výše citovaný § 86 odst. 4 zákona o azylu). Seznam bezpečných zemí původu obsahuje § 2 vyhlášky č. 328/2015 Sb., kterou se provádí zákon o azylu a zákon č. 221/2003 Sb., o dočasné ochraně cizinců. V souladu s bodem 15 tohoto ustanovení *Česká republika považuje za bezpečnou zemi původu Moldavsko, s výjimkou Podněstří.*
14. Pokud žadatel pochází z bezpečné země původu, předpokládá se, že jeho žádost o mezinárodní ochranu je nedůvodná, protože mu v zemi původu nehrozí pronásledování ani vážná újma. Tato domněnka je ovšem vyvratitelná. Každý žadatel pocházející

z bezpečné země původu má možnost prokázat, že v jeho konkrétním případě by se domněnka bezpečnosti uplatnit neměla. Žadatel tedy musí prokázat, že právě jemu „*hrozí větší riziko pronásledování nebo vážné újmy než ostatním osobám v obdobném postavení. Jak bylo uvedeno výše, obdobné podmínky nejsou u standardních žádostí o mezinárodní ochranu (minimálně, pokud jde o zkoumání podmínek pro udělení azylu podle § 12 písm. b) zákona o azylu) vyžadovány, a tudíž označení určité země za bezpečnou zemi původu v podstatě zvyšuje důkazní břemeno na straně žadatelů o mezinárodní ochranu*“ (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 30. 9. 2008, č. j. 5 Azs 66/2008 – 70). Aby žadatel toto důkazní břemeno unesl, musí nejen tvrdit relevantní skutečnosti z hlediska důvodů pro udělení mezinárodní ochrany, ale zejména tato tvrzení prokázat.

15. Žalobci namítají, že žalovaný nedostatečně zjistil skutkový stav, protože si neobstaral dostatek relevantních informací o zemi původu. V případě použití institutu bezpečné země původu však žalovaný nemá povinnost shromažďovat informace o zemi původu v takovém rozsahu, jako je tomu u plného meritorního přezkumu žádosti. Jak totiž vyplývá z § 16 odst. 3 zákona o azylu, v těchto případech se neposuzuje, zda žadatel o udělení mezinárodní ochrany uvádí skutečnosti svědčící o tom, že by mohl čelit pronásledování z důvodů uvedených v § 12 nebo že mu hrozí vážná újma podle § 14a. S ohledem na důvody, které žalobci v řízení uplatňovali, proto bylo postačující, pokud žalovaný jako podklad pro vydání rozhodnutí využil pouze zprávu *Hodnocení Moldavska jako bezpečné země původu*, z července 2021, která zdůvodňuje naplnění podmínek pro zařazení Moldavska na seznam bezpečných zemí původu. Teprve pokud by žalobci prokázali, že v jejich případě Moldavsko za bezpečnou zemi považovat nelze, musel by žalovaný shromáždit dodatečné informace. To však žalobci neučinili a nečiní tak ani v řízení před krajským soudem. Obecná námitka nedostatku relevantních podkladů pro rozhodnutí žalovaného proto není důvodná.
16. Pokud by snad úvahy žalobců směřovaly tím směrem, že žalovaný by měl i bez námítky či jiných vzniklých pochybností hlouběji prověřovat faktické fungování systému ochrany práv, který je popsán v informacích o zemi původu, a který nebyl nijak zpochybněn, s tímto východiskem se krajský soud neztotožňuje. Žádná právní úprava ani judikatura na žalovaného takto přísné nároky neklade. Tím spíše v případě tzv. bezpečných zemí původu, kde naopak je zásadně na žalobci, aby prokázal skutečnosti svědčící o nebezpečí vážné újmy v případě návratu do země původu, které by informace shromážděné žalovaným vyvrátily nebo alespoň podstatně zpochybnilly.
17. V řízení o žádosti žalobkyně vypověděla, že v zemi původu nebyla politicky aktivní a o mezinárodní ochranu žádá proto, že v Moldavsku je těžký život, špatná ekonomická situace a nemá se kam vrátit. Dále uvedla, že přítel má nějaký problém, musel se skrývat. Stalo se to před jejich seznámením, žalobkyně a) o tom moc neví. Ve vlasti žalobci žádné problémy neměli, jen přátele občas hledají nějakí lidé.
18. Tyto skutečnosti jsou shrnuty také v napadeném rozhodnutí. Žalovaný poté shrnul informace vyplývající ze zprávy o zemi původu a konstatoval, že skutečnosti uváděné žalobci nejsou způsobíle vyvrátit domněnku bezpečnosti Moldavska.
19. S tímto posouzením se krajský soud ztotožňuje. Lze pouze doplnit, že v rozsudku sp. zn. 22 Az 4/2022 neshledal krajský soud nezákonným ani rozhodnutí žalovaného ve věci

partnera žalobkyně, který rovněž v řízení domněnku Moldavska coby bezpečné země původu nevyvrátil. Ve stručnosti je možné shrnout, že partner žalobkyně a) byl naposledy politicky aktivní v roce 2009 a od roku 2014 neměl v zemi původu žádné problémy, dle vlastních slov ho nějací lidé pouze „hledali“ a ptali se jej na nějaké otázky. Obavu, že se mu něco stane kvůli jeho aktivitám v roce 2009, neshledal krajský soud za současné politické situace v Moldavsku opodstatněnou.

20. Kromě problémů partnera v zemi původu žalobci v žalobě nic konkrétního k jejich individuální situaci neuvádí. Obecné námitky nedostatku zjištěného stavu a skutkových podkladů rozhodnutí soud s ohledem na výše uvedené neshledal důvodnými.
21. Označení Moldavska za bezpečnou zemi původu zvýšilo důkazní břemeno a břemeno tvrzení na straně žalobců. Bylo na nich, aby uvedli natolik ucelená, přesvědčivá a relevantní fakta, aby z nich bylo možno usuzovat na hrozbu pronásledování či vážné újmy v zemi původu (srov. k Moldavsku též usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 3. 6. 2020, č. j. 6 Azs 67/2020 – 27). Shora vylíčený příběh neprokazuje, že by v případě žalobců nebylo možné považovat Moldavsko za bezpečnou zemi původu. Žalobní námitka, že žalobci uvedli skutečnosti, které by mohly být azylově relevantní, je proto ze shora uvedených důvodů nedůvodná.

V. Závěr a náklady řízení

22. Krajský soud z výše uvedených důvodů žalobu jako nedůvodnou zamítl dle § 78 odst. 7 s. ř. s.
23. O návrhu na přiznání odkladného účinku žaloby soud samostatně nerozhodoval, neboť po učinění nezbytných procesních úkonů rozhodl ve věci; rozhodnutí o odkladném účinku by proto nemělo žádný smysl.
24. Výrok o náhradě nákladů řízení vychází z § 60 odst. 1 s. ř. s. Žalobci nebyli úspěšní, proto nemají právo na náhradu nákladů řízení, procesně úspěšnému žalovanému žádné náklady nad rámec běžné úřední činnosti nevznikly.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává u Nejvyššího správního soudu. V řízení o ní musí stěžovatele zastupovat advokát. To neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, právnické vzdělání, které se vyžaduje pro výkon advokacie.

Brno 21. února 2022

Mgr. Filip Skřivan, v. r.
samosoudce